

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 573/2013-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. septembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Š. S., V., zastúpeného advokátom Mgr. M. P., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 To 22/2010 zo 14. februára 2011 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tdo V 10/2011 z 24. novembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Š. S. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. septembra 2012 doručená sťažnosť Š. S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práva

na spravodlivé súdne konanie a na obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 To 22/2010 zo 14. februára 2011 (ďalej len „uznesenie sp. zn. 1 To 22/2010“) a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo V 10/2011 z 24. novembra 2011 (ďalej len „uznesenie sp. zn. 1 Tdo V 10/2011“).

2. Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Špeciálneho súdu v P. sp. zn. BB— 3 T 3/2008 z 24. februára 2009 (ďalej len „rozsudok“) uznaný za vinného v bode 1 rozsudku zo spáchania zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a v bode 2 rozsudku z účasti k trestnému činu vraždy formou pomoci podľa § 10 ods. 1 písm. c) k § 219 ods. 1 a 2 písm. b), i) a j) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon (ďalej len „Trestný zákon č. 140/1961 Zb.“) účinného do 31. decembra 2005, a teda aj v čase spáchania skutku, a na podklade výroku o vine bol odsúdený na výnimočný trest odňatia slobody v trvaní 20 (dvadsať) rokov. Podľa § 39a ods. 2 písm. c) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. bol sťažovateľ pre výkon trestu zaradený do 3. (tretej) nápravno-výchovnej skupiny. Podľa § 287 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „trestný poriadok“) bol sťažovateľ zaviazaný uhradiť poškodenej L. N. škodu vo výške 1134,41 eur, pričom poškodená bola so zvyškom škody odkázaná podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku na občianske súdne konanie.

3. Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal sťažovateľ odvolanie, ktoré najvyšší súd na verejnom zasadnutí uznesením sp. zn. 1 To 22/2010 zamietol ako nedôvodné. Následne matka sťažovateľa I. S., podala v mene sťažovateľa proti uzneseniu sp. zn. 1 To 22/2010 dovolanie, ktoré najvyšší súd v dovolacom konaní uznesením sp. zn. 1 Tdo V 10/2011 odmietol.

4. Sťažovateľ sa domnieva, že napadnutými uzneseniami najvyššieho súdu v odvolacom konaní (uznesenie sp. zn. 1 To 22/2010) a dovolacom konaní (uznesenie

sp. zn. 1 Tdo V 10/2011) boli porušené jeho označené základné práva, pričom argumentačne uvádzal vo vzťahu k obom napadnutým uzneseniam totožné dôvody. Sťažovateľ namietal:

«Zo zápisnice o verejnom zasadnutí Najvyššieho súdu SR zo dňa 14. 02. 2011 vyplýva, že potom čo bolo prečítané ospravedlnenie môjho zvoleného obhajcu Mgr. M. P. súd rozhodol, že bude konať za účasti náhradného obhajcu, pričom predseda senátu ponechal na úvahe dvoch náhradných obhajcov JUDr. T. a JUDr. S., aby sa oni rozhodli, kto z nich bude vykonávať práva môjho obhajcu a voľba padla na JUDr. T.

Najvyšší súd SR pritom nechal bez povšimnutia, že uvedený náhradný obhajca JUDr. O. T., so sídlom B. bol opatrením sudcu pre prípravné konanie ustanovený za obhajcu obvinenému M. Č., ktorého vec bola neskôr uznesením vylúčená na samostatné konanie a ktorého záujmy sú v príkrom rozpore s mojimi záujmami. Predseda senátu Najvyššieho súdu SR predsa nemohol v žiadnom prípade očakávať, že JUDr. T. ako obhajca obvineného (neskôr svedka) M. Č., ktorý mňa ako aj ostatných obvinených usvedčuje z účasti na žalovanom skutku bude vykonávať obhajobu odrazu v môj prospech!

Dovolací súd sa v uznesení sp. zn. 1 Tdo V 10/2011 nevysporiadal s uvedenou argumentáciou, ale len krátko konštatoval, že „neprítomnosť zvoleného obhajcu možno považovať za ďalšiu prekážku v snahe zmariť verejné zasadnutie“. Podľa § 21 zákona 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“) je advokát povinný odmietnuť poskytnutie právnych služieb, ak v tej istej veci alebo vo veci s ňou súvisiacej poskytol právne služby inému, ktorého záujmy sú v rozpore so záujmami toho, kto o poskytnutie právnych služieb žiada. Samozrejme som ja pomoc JUDr. T. nežiadal a nakoľko sa odvolací súd rozhodol vykonať verejné zasadnutie s náhradným obhajcom musel na určitej úrovni vziať v úvahu aj môj záujem. Skutočnosť, že JUDr. T. v zmysle § 21 zákona o advokácii nesmel prevziať moju obhajobu, pričom odvolací súd o tejto skutočnosti vedel predstavovalo prevzatie obhajoby týmto obhajcom len formálne naplnenie práva na obhajobu, nakoľko náhradný obhajca neposkytol žiadnu právnu pomoc. (m. m. I. ÚS 152/09, I. ÚS 50/04).»

5. Sťažovateľ v ďalšej časti sťažnosti poukázal na to, že v prípravnom konaní dochádzalo bez súhlasu obvineného k opakovanej účasti koncipientov na úkonoch, čo vo veci obzvlášť závažného zločinu predstavuje porušenie § 36 ods. 2 Trestného poriadku a takýto úkon nie je v ďalšom konaní použiteľný ako dôkaz. Taktiež sťažovateľ namietal, že

„... v prípravnom konaní od právoplatnosti uznesenia o spojení vecí (30. 03. 2007) do predloženia plnej moci na obhajobu JUDr. K. (03. 10. 2007), čo malo za následok zrušenie ustanovenia obhajcu, konal vyšetrovateľ vo vzťahu ku mne s ustanoveným obhajcom JUDr. S. bez toho, aby rešpektoval prednosť zvoleného obhajcu a požiadal o zrušenie ustanovenia obhajcu, čím porušil § 41 ods. 2 Tr. por. a moje právo na obhajobu“.

Napokon sťažovateľ v rámci ústavnoprávnej argumentácie doplnil:

„Zároveň bolo porušené moje právo na obhajobu, keď na verejnom zasadnutí pred Špeciálnym súdom v P. zo dňa 03. 07. 2008, ktorého predmetom bolo predbežné prejednanie obžaloby podľa § 243 Tr. por. predseda senátu potom čo oboznámil ospravedlnenie môjho vtedajšieho obhajcu JUDr. K. rozhodol, že predmetné (č. l. 5042, str. 5 zápisnice z verejného zasadnutia) ospravedlnenie nepovažuje za učinené riadne a včas, pričom zároveň ustálil, že na základe plnej moci zo dňa 06. 07. 2004 ma obhajuje JUDr. K. (č. l. 875) a bez ďalšieho pokračoval vo verejnom zasadnutí bez môjho obhajcu JUDr. K.“

6. V závere ústavnej sťažnosti sťažovateľ zhrňuje ním tvrdené dôvody, ktoré podľa jeho názoru majú za následok porušenie jeho základných práv:

„Skutočnosť nerešpektovania prednosti zvoleného obhajcu pred ustanoveným, účasť koncipientov namiesto obhajcov – advokátov na jednotlivých úkonov prípravného konania, neexistencia plnej moci JUDr. K. po vylúčení trestného činu vydierania podľa § 235 Tr. zák. na verejnom zasadnutí na samostatné konanie, ani vykonanie verejného zasadnutia o odvolaní s náhradným obhajcom JUDr. T., ktorý podľa ustanovení §§ 36 nasl. Tr. por. ako aj podľa § 21 zákona o advokácii nemohol byť mojím obhajcom vzhľadom na kolíziu mojich záujmov so záujmami jeho klienta M. Č., ktorý svedčil proti mne a snažil

sa ma usvedčiť zo spáchania trestnej činnosti, zakladá porušenie základných práv a slobôd v rozsahu namietaného v tomto bode sťažnosti.“

7. V petite sťažnosti sťažovateľ žiadal vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 To 22/2010 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo V 10/2011, zrušil napadnuté uznesenia a vrátil vec na nové konanie.

8. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

10. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc,

návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva: ... písm. c) obhajovať sa osobne alebo prostredníctvom obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá dostatok prostriedkov na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú.

12. Podstatu predloženej sťažnosti tvorí tvrdenie sťažovateľa, že k porušeniu označených článkov ústavy a dohovoru došlo tým, že najvyšší súd sa v odvolacom i dovolacom konaní nedostatočne vysporiadal s jeho argumentačnými tvrdeniami, pokiaľ ide o porušenie práva na obhajobu v prípravnom konaní (účasť koncipienta na úkonoch bez súhlasu obvineného) a aj v konaní pred súdom prvého stupňa (neexistencia plnej moci advokáta JUDr. K. pre úkony na verejnom zasadnutí). Naostatok sťažovateľ najvyššiemu súdu v odvolacom konaní vytýka, že vykonal verejné zasadnutie o odvolaní s náhradným obhajcom JUDr. T., ktorý podľa názoru sťažovateľa nemohol vykonávať obhajobu pre konflikt záujmov.

13. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľom uvádzané dôvody v ústavnej sťažnosti sú vo svojej podstate zhodné s odôvodnením podaného dovolania proti uzneseniu najvyššieho (odvolacieho) súdu sp. zn. 1 To 22/2010. Najvyšší súd ako dovolací súd

sa v napadnutom uznesení sp. zn. 1 Tdo V 10/2011, ktorým odmietol dovolanie, vysporiadal s argumentáciou sťažovateľa v podstatnom takto:

„Obvinený bol počas celého trestného konania zastúpený obhajcom. Ako osoba so samostatnými obhajovacími právami mal možnosť sa vyjadriť ku všetkým skutočnostiam, ktoré mu boli kladené za vinu, ako aj ku vykonávaným dôkazom, mal právo odoprieť výpoveď, ktoré nevyužil a na hlavnom pojednávaní vypovedal. Rovnako mal aj právo uvádzať okolnosti, navrhovať, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, robiť návrhy a podávať žiadosti a opravné prostriedky, vypočúvať svedkov, ktorých sám navrhol alebo ktorých navrhli jeho obhajcovia a klásť svedkom otázky. Všetky tieto práva mohol uplatniť aj prostredníctvom svojich obhajcov. Od 6. júla 2004 obvineného zastupoval JUDr. K., ktorého si zvolil v trestnej veci vydierania (PPZ-38/BOK-V-I-2004). V trestnej veci založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a vraždy mu bol 18. septembra 2006 (PPZ 21/BOK-V-I-2006) ustanovený obhajca JUDr. S., 13. marca 2007 došlo podľa § 18 ods. 1 Tr. por. k spojeniu trestnej veci PPZ-34/BOK-V-I-2004 obvinených A., P., B., T. a P., trestnej veci PPZ 38/BOK-V-I-2004 obvinených Ch., S. a A., trestnej veci PPZ 18 BOK-V-2006 obvinených A., K. s trestnou vecou PPZ-21/BOK-V-I-2006 obvinených A., P., K., Č., H., B., P., T., K., B., T., S. na spoločné konanie vedené pod spisovou značkou PPZ 21/BOK-V-I-2006.

Podľa § 41 ods. 2 Tr. por. ak dôjde k spojeniu vecí na spoločné konanie a rozhodnutie a v jednej z nich je obhajca zvolený podľa § 39 a v inej obhajca ustanovený podľa § 40, ustanovenie obhajcu podľa § 40 zruší v prípravnom konaní na návrh prokurátora alebo policajta sudca pre prípravné konanie, ktorý obhajcu ustanovil, a v súdnom konaní predseda senátu, ktorý vo veci koná.

Nakoľko z citovaného ustanovenia § 41 ods. 2 Tr. por. vyplýva prednosť zvoleného obhajcu pred ustanoveným, JUDr. K. sa stal obhajcom obvineného pre celú trestnú vec vedenú pod spisovou značkou PPZ-21/BOK-V-I-2006. Napriek absencii opatrenia súdu o zrušení ustanovenia obhajcu v dôsledku chýbajúceho návrhu prokurátora nejde o porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Ustanovenie obhajcu bolo zrušené až 22. októbra 2007 z dôvodu, že si obvinený zvolil obhajcu JUDr. K. bez vypovedania plnej moci JUDr. K. V súlade s § 39 ods. 4 Tr. por., mal teda obvinený

v danej trestnej veci dvoch obhajcov, čo vyplýva aj zo zápisníc o predbežnom prejednaní obžaloby a hlavnom pojednávaní.

Dovolací súd ďalej konštatuje, že nie je porušením práva na obhajobu, ak súd koná za prítomnosti náhradného obhajcu. Podľa § 42 ods. 2 Tr. por. má totiž náhradný obhajca rovnaké práva a povinnosti ako zvolený alebo ustanovený obhajca; na hlavnom pojednávaní a verejnom zasadnutí ich však môže vykonávať iba v prípade neúčasti zvoleného alebo ustanoveného obhajcu. Zmyslom tohto inštitútu je zamedziť uskutočňovaniu obštrukcií zo strany obvinených, resp. ich obhajcov.

Zo spisového materiálu je zrejmé, že na strane obvineného a jeho obhajoby boli prekážky brániace vykonaniu verejného zasadnutia, keď dochádzalo k opakovaným ustanoveniam a zvoleniam jeho obhajcov. Tieto prekážky vyvolali dôvodnú obavu zmarenia verejného zasadnutia opakovane určovaného aj vo veci obvineného. Vzhľadom na závažnosť trestnej veci predseda senátu odvolacieho súdu ustanovil obvinenému ďalšieho náhradného obhajcu JUDr. S. (ustanovenie náhradného obhajcu JUDr. T. na základe opatrenia predsedu senátu súdu prvého stupňa z 19. januára 2009 nebolo zrušené a ostalo naďalej v platnosti), aby sa aj v prípade prekážok na strane zvoleného obhajcu brániacich mu v účasti na verejnom zasadnutí, ako aj v prípade náhlej, neočakávanej prekážky na strane náhradného obhajcu zabezpečilo splnenie podmienok na vykonanie verejného zasadnutia.

Odvolací súd na verejnom zasadnutí 14. februára 2011 postupoval v súlade s § 42 ods. 2 Tr. por., keď umožnil náhradným obhajcom vykonávať ich práva. Po vzájomnej dohode tieto práva vykonával náhradný obhajca JUDr. T., ktorý tak urobil aj na hlavnom pojednávaní 20. februára 2009. Naopak neprítomnosť zvoleného obhajcu možno považovať za ďalšiu prekážku v snahe zmariť verejné zasadnutie, o termíne, ktorého bol obhajca upovedomený 20. januára 2011, pričom ospravedlnenie jeho neúčasti bolo súdu doručené až pred začatím verejného zasadnutia. ...

Na argumentáciu obhajcu o nezákonnej účasti koncipientky na vyšetrovacích úkonoch platí v celom rozsahu vylučujúca podmienka možnosti uplatnenia tohto dôvodu v zmysle § 371 ods. 4 Tr. por. Navyše zo spisového materiálu je zrejmé, že koncipientka bola v prípravnom konaní prítomná pri výsluchu obvineného P. 20. novembra 2006, pričom zápisnica o tejto výpovedi nebola na hlavnom pojednávaní čítaná podľa § 258 ods. 4

Tr. por. Obvinený P. bol na hlavnom pojednávaní vypočutý aj v prítomnosti obhajcov ostatných spoluobvinených, pričom k obsahu jeho výpovede mal obvinený S. možnosť sa vyjadriť. Toto právo však nevyužil.

V posudzovanej veci podmienky dovolania H. S., matky obvineného Š. S., neboli splnené, preto na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Tr. por. ho musel dovolací súd odmietnuť.“

14. Ústavný súd predovšetkým pripomína, že vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02). Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

15. Ústavný súd teda, tak ako to už vyslovil vo viacerých svojich nálezochoch, nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (napr. I. ÚS 31/05), a preto nemôže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov, pokiaľ tieto súdy vo svojej činnosti postupujú v súlade s právami na súdnu a inú právnu ochranu zakotvenými v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Z takéhoto pohľadu pristúpil ústavný súd aj k posúdeniu napadnutých uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 1 To 22/2010 a sp. zn. 1 Tdo V 10/2011.

16. Ústavný súd po preskúmaní sťažnosťou napadnutých uznesení konštatuje, že ako odvolacie uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 To 22/2010, tak aj dovolacie uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo V 10/2011 jasne a zrozumiteľne podávajú výklad použitého právneho predpisu a dôvodja svoje rozhodnutie. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd nezistil nič, čo by napadnuté uznesenia robilo ústavne

neakceptovateľnými. Sťažnosťou napadnuté uznesenia sú vnútorne logické, nie sú prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle konajúceho všeobecného súdu, nie sú arbitrárne a zrozumiteľným spôsobom podávajú odpoveď na všetky otázky, prečo nebolo vyhovené predmetnému odvolaniu a dovolaniu. Ústavný súd poznamenáva, že právo na súdnu ochranu neznamená procesný úspech sťažovateľa vo veci (podobne II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97).

17. Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie základného práva na obhajobu zaručeného v čl. 50 ods. 3 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 To 22/2010 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo V 10/2011, ústavný súd poznamenáva, že v takom prípade je jeho úlohou preskúmať a zistiť, či v procesnom postupe najvyššieho súdu bola sťažovateľovi poskytnutá rozumná príležitosť obhajovať svoje záujmy za podmienok, ktoré ho nepostavia do podstatne nevýhodnejšej pozície a ktoré zachovávajú „rovnosť zbraní“. Osoba v konaní pred všeobecným súdom musí mať v každom prípade možnosť predložiť súdu svoje argumenty a vyjadriť sa ku všetkým okolnostiam týkajúcim sa jej veci. Musí jej byť daná možnosť vyjadriť sa k tvrdeniam protistrany (kontradiktórnosť konania). Tiež jej musí byť v zmysle procesných garancií poskytnutá zo strany príslušného orgánu verejnej moci rozumná a dostatočná možnosť uplatniť svoj vplyv na priebeh a výsledok konania využitím svojich procesných práv za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej pozície v porovnaní s druhým účastníkom konania.

18. Ústavný súd z obsahu sťažnosti ani z jej príloh nezistil, že by sťažovateľovi alebo jeho obhajcom nebola najvyšším súdom poskytnutá možnosť predniesť relevantné skutočnosti pri rozhodovaní o odvolaní, rovnako to platí pre odvolacie konanie. Obhajcovia sťažovateľa v písomných podaniach (a v odvolacom konaní napokon aj na verejnom zasadnutí) mali možnosť bez akéhokoľvek obmedzenia vyjadriť sa ku všetkým otázkam, ku ktorým mali potrebu sa vyjadriť. Nemožno preto vysloviť záver, že rozhodnutím najvyššieho súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na obhajobu.

19. Každé základné právo a sloboda sa ústavou priznáva len v rozsahu účelu daného práva alebo slobody (II. ÚS 81/99). Účelom práva na obhajobu je poskytnutie príležitosti brániť sa proti obvineniu zo spáchania trestného činu a tiež sa brániť proti tvrdeniam o skutočnostiach, ktoré ovplyvňujú rozhodnutia v trestnom konaní v neprospech účastníka trestného konania. Obsahu a účelu priznaného zákonného a ústavného práva musí korešpondovať možnosť jeho reálneho naplnenia a uplatnenia tými subjektmi, ktorým bolo priznané (I. ÚS 17/99). Ústavný súd v posudzovanej veci nezistil, aby procesným postupom najvyššieho súdu bola účelovo vytvorená nepriaznivá procesná situácia a také podmienky pre sťažovateľa, ktoré by mu bránili, resp. ho podstatným spôsobom obmedzovali pri reálnom uplatnení práva na obhajobu. Ústavný súd ani nezistil, žeby napadnutými uzneseniami najvyššieho súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na obhajobu, pretože najvyšší súd jeho námietky preskúmal a primerane sa im venoval.

20. Najvyšší súd sa v dovolacom konaní napadnutým uznesením sp. zn. 1 Tdo V 10/2011 ústavne konformným spôsobom vysporiadal so všetkými konkrétnymi námietkami sťažovateľa týkajúcimi sa jeho práva na obhajobu, a preto ústavný súd v súlade s už uvedeným nevidí dôvod do tohto rozhodnutia najvyššieho súdu zasahovať. Pre úplnosť ústavný súd k namietanému konfliktu záujmov náhradného obhajcu JUDr. T. dodáva, že ani táto námietka sťažovateľa neobstojí, pretože v čase verejného zasadnutia bolo trestné stíhanie najskôr obvineného, potom svedka Č. prerušené, a preto potenciálny konflikt nemohol vzniknúť. Navyše, konajúci najvyšší súd potrebu využitia náhradného obhajcu náležite odôvodnil.

21. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05).

Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je teda absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. O taký prípad išlo aj v prerokovávanej veci, preto ústavný súd z už uvedených dôvodov považuje sťažnosť vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo V 10/2011 za zjavne neopodstatnenú.

22. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

23. Keďže sťažnosť bola odmietnutá pre jej zjavnú neopodstatnenosť, ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ktoré sú viazané na skutočnosť, že sťažnosti bude vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. septembra 2013